

El nou Estatut: defensem-ne el desenvolupament

Semblaria més útil que lamentar-nos continuar defensant l'Estatut sense desmai, amb serenor i intel·ligència i, al mateix temps, centrar-nos en les necessitats de l'autogovern, sobretot pel que fa a infraestructures i Hisenda

JOAQUIM COELLO BRUFAU
Membre de la Reial Acadèmia d'Enginyeria

EL PUNT, 27.03.07

Hi han hagut darrerament nombrosos comentaris polítics i periodístics que porten a un seguit de judicis un pèl fatalistes i un molt pessimistes o fantasiosos, segons es miri. La línia argumental és essencialment:

El recurs d'inconstitucionalitat presentat pel Partit Popular serà acceptat pel Tribunal Constitucional ara dominat per magistrats conservadors, l'Estatut serà retallat i en aquesta cruïlla Catalunya no tindrà mes alternativa que la frustració o la independència, que li podria ser atorgada amb facilitat perquè el govern central i en general la resta dels espanyols ja estan «tips» d'una Catalunya «insolidària», sempre «pidolaire» i que mai se sent realment satisfeta i realment integrada a l'Estat.

Hi ha aquí un fet que es presenta com una certesa i no ho és, una actitud fatalista que valdria la pena analitzar a fons i eventualment revisar, i un fet que és una falsedat si s'analitza amb l'ajut de l'experiència i la història.

No és cert que l'Estatut hagi de ser inexorablement retallat, i no ho és per diverses raons. Potser la més immediata i més palmària és que no és anticonstitucional, de fet s'han denunciat com inconstitucionals articles que han estat votats afirmativament per qui els denuncia en l'Estatut d'Autonomia d'Andalusia... Estant així els fets, no sembla pas que sigui jurídicament difícil fer palesa aquesta inconsistència en la defensa de l'Estatut català. Però tot i acceptant el tactisme i el cinisme que representa la recusació d'un magistrat per treballs anteriors, fets abans del seu nomenament com a membre del Tribunal Constitucional, la demanda presentada per la Generalitat que aquesta recusació només afecti els articles estrictament relacionats amb el treball del magistrat que és origen del conflicte, pot tenir recorregut. No és cert, lluny d'això, que la

batalla jurídica estigui perduda i en conseqüència que l'Estatut sortirà retallat, escapçat diuen alguns, del Constitucional. El fatalisme, és a dir, la creença en la inevitabilitat de la derrota és la pitjor manera d'iniciar una discussió que serà llarga i que, per la via dels fets, pot anar quedant obsoleta i desdibuixada. No s'ha d'oblidar que l'Estatut no s'atura en la seva aplicació pel recurs presentat, i per tant el seu desenvolupament farà pràcticament i factualment cada vegada més difícil la seva revocació si, com és probable –aquesta hauria de ser una de les bases de la defensa– el procés s'allarga.

Representa una absoluta falsedat afirmar que «Espanya està tipa dels catalans» i que si mai aquests plantegessin la independència aquesta demanda seria acceptada sense massa dificultat. Afirmer això implica no conèixer la història. La unitat espanyola no ve del naixement d'un estat del segle XIX com és el cas d'Alemanya i Itàlia, sinó que té una història, difícil a vegades, de més de cinc segles. Les forces polítiques que donen suport a aquest estat, és obvi, no oblidaran ni negociaran amb facilitat el seu desmantellament.

Els paral·lelismes amb Txèquia, Eslovènia, Estònia, el Quebec, són equívocs perquè les circumstàncies no són comparables amb Catalunya.

Però més enllà d'aquestes raons, les raons electorals fan aquest plantejament a curt i mitjà termini del tot inviable. Quin partit polític de dretes o esquerres plantejarà avui una reforma constitucional en aquest sentit? La resposta és cap, perquè inexorablement perdria les eleccions qui es presentés amb aquesta proposta. La rendibilitat electoral que suposa per al Partit Popular el plantejament del perill del «trencament d'Espanya» fora de Catalunya demostra per la via dels fets l'argument.

És cert que tots hem d'acceptar que una vegada passades les irrepetibles circumstàncies de la transició la dreta espanyola ha passat a ser el que sempre ha estat i que, mentre l'extrema dreta no tingui sortida política independent, impregnarà tota la seva política, i per tant la seva opinió pesarà sobre la societat espanyola i indirectament però fortament també sobre el partit socialista avui en el govern, demà a l'oposició, que no podrà per raons electorals fer a mitjà

termini una política menys estricta, menys conservadora en aquesta qüestió, encara que part de la seva base social hi estigués d'acord.

I és que la idea federal amb la qual podrien conviure aquestes diferents tendències i sensibilitats és molt minoritària a Espanya, i resulta inviable a mitjà termini si les circumstàncies actuals no canvien de manera substancial.

L'alternativa és plantejar i focalitzar la política en relació amb l'autonomia i l'autogovern en qüestions concretes que, a més, tenen l'avantatge de ser enteses i suportades pels ciutadans. Avui tothom entendria, tothom ja entén, que el servei de Rodalies per ferrocarril és un caos i que hi ha maneres millors de gestionar-lo; que Catalunya vol i necessita un aeroport internacional amb connexions transcontinentals; que el port necessita una connexió ferroviària eficaç amb el centre d'Espanya i amb França si vol ser, com pot ser, el quart port europeu; que l'Agència Tributària Catalana és un avantatge substancial per a la nostra autonomia financera, etc. Semblaria, doncs, possiblement més útil i sobretot més productiu continuar amb la defensa i desenvolupament del nou Estatut, discutint-lo i defensant-lo sense desmai, amb constància, serenor i intel·ligència i simultàniament centrar-nos en les necessitats a curt i mitjà termini que tenim en relació amb l'autogovern: bàsicament Hisenda i infraestructures, en les quals acumulem un retard substancial que suposa un fre per al desenvolupament de la nostra economia. Diem els catalans de nosaltres mateixos que som pràctics, que anem al gra, que ens preocupen més les realitats que les grans idees i principis. Deia Unamuno: «*A ustedes, los catalanes, les pierde la estética*». Qui té raó?